

**Chambre
des Représentants**

**Kamer
der Volksvertegenwoordigers**

(1)

24 JUIN 1947.

24 JUNI 1947.

PROPOSITION DE LOI

concernant la nomination
des instituteurs et institutrices des écoles publiques.

DEVELOPPEMENTS.

MESDAMES, MESSIEURS,

Voici un tableau comparant le nombre de diplômes délivrés, au cours d'un cycle de dix années, par les écoles normales officielles et par les écoles normales libres :

Nombre de diplômes d'instituteurs primaires.

	Ecole normale officielle.	Ecole normale libre.
1936	257	526
1937	311	527
1938	367	572
1939	411	609
1940	404	615
1941	482	647
1942	436	651
1943	408	682
1944	379	566
1945	292	460

WETSVOORSTEL

betreffende de benoemingen
van de onderwijzers en onderwijzeressen
van de openbare scholen.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Hierna een vergelijkende lijst van het aantal diploma's, in de loop van tien jaar afgeleverd, door de officiële normaalscholen en door de vrije normaalscholen :

Aantal diploma's voor lagere onderwijzers.

	Officiële normaalscholen.	Vrije normaalscholen.
1936	257	526
1937	311	527
1938	367	572
1939	411	609
1940	404	615
1941	482	647
1942	436	651
1943	408	682
1944	379	566
1945	292	460

Nombre de diplômes d'institutrices primaires.

	Ecole normales officielles	Ecole normale libres
1936	198	649
1937	232	724
1938	281	792
1939	412	900
1940	435	855
1941	417	893
1942	391	960
1943	415	983
1944	415	893
1945	314	698

Aantal diploma's voor lagere onderwijzeressen.

	Officiële normaalscholen	Vrije normaalscholen
1936	198	649
1937	232	724
1938	281	792
1939	412	900
1940	435	855
1941	417	893
1942	391	960
1943	415	983
1944	415	893
1945	314	698

La proportion singulièrement élevée du nombre de diplômes délivrés par l'enseignement normal libre ne peut trouver de justification dans les besoins de l'enseignement primaire confessionnel.

En effet, nous ne retrouvons pas ce rapport entre le nombre de classes de l'enseignement primaire libre et de l'enseignement primaire officiel.

Au 31 décembre 1945, le nombre de classes des écoles communales s'élèverait à 15.033 contre 16.168 pour les écoles adoptées et adoptables.

En réalité, l'Enseignement normal libre ne vise pas seulement à former des maîtres pour l'enseignement confessionnel, mais réussit également à introduire ses diplômés dans l'enseignement public.

Cette pratique n'est pas sans danger pour l'Ecole Officielle où s'impose le respect le plus scrupuleux des convictions religieuses ou philosophiques des parents qui lui confient leurs enfants.

En effet, on sait que l'Enseignement normal libre s'attache à préparer des instituteurs catholiques militants, des propagandistes pour qui la formation religieuse est déterminante de l'éducation et de l'instruction à l'école et dont le prosélytisme s'étend jusque sur le plan politique mêlé à la vie de l'école.

Dès lors, nous pensons que l'Etat a pour devoir de défendre le caractère laïc et l'absolue neutralité de l'Ecole Officielle, en n'admettant dans les cadres de l'Enseignement Public, tant gardien que primaire, que les diplômés des écoles normales officielles, préparés à leur tâche d'éducateur dans le respect des opinions d'autrui.

C'est pour répondre à ce souci, que nous proposons de revoir l'article 24 de la loi organique de l'enseignement primaire.

De bijzonder hoge verhouding van het aantal diploma's aangeleverd door het vrij normaal onderwijs kan niet worden verantwoord door de behoeften van het confessioneel lager onderwijs.

Wij vinden, inderdaad, die verhouding niet terug bij de vergelijking tussen het aantal klassen van het vrij lager onderwijs en het officieel lager onderwijs.

Op 31 December 1945, zou het aantal klassen der gemeentescholen 15.033 hebben bedragen, tegen 16.168 voor de aangenomen en aanneembare scholen.

In feite, beoogt het vrij normaal onderwijs niet alléén de vorming van leermeesters voor het confessioneel onderwijs, maar het slaagt er insgelijks in, aan zijn gediplomeerden toegang te verschaffen tot het openbaar onderwijs.

Zulke handelwijze is niet van gevaar onthouden voor het Officieel Onderwijs, waar de meest nauwgezette eerbied zich opdringt voor de godsdienstige of wijsgerige opvattingen van de ouders die hun kinderen toevertrouwen.

Het is inderdaad bekend, dat het vrij normaalonderwijs er zich op toelegt, strijdende katholieke onderwijzers voor te bereiden, propagandisten voor wie de godsdienstige vorming de doorslag geeft bij de opvoeding en het onderwijs in de school en wier proselietenmakerij zich uitstrekkt tot op het politieke plan gemengd met het schoolleven.

Wij zijn, derhalve, de mening toegedaan, dat de Staat tot plicht heeft het openbaar en volstrekt neutraal kenmerk van de Officiële School te verdedigen, door in de kaders van het Openbaar Onderwijs, zowel bewaarschool als lager onderwijs, slechts gediplomeerden van de officiële normaalscholen op te nemen, die tot hun opvoedingsstaak zijn voorbereid met inachtneming van andermans opvattingen.

Om dit te bereiken, stellen wij derhalve voor artikel 24 der wet tot regeling van het lager onderwijs te wijzigen.

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE PREMIER.

L'article 24 de la loi organique de l'enseignement primaire coordonné par l'arrêté royal du 25 octobre 1921 et modifié par les lois du 1er août 1923, du 30 juillet 1928 et du 15 mai 1929, est libellé comme suit :

« Les instituteurs et institutrices communaux sont choisis parmi les Belges par la naissance ou la naturalisation, qui sont porteurs du diplôme d'instituteur primaire, sortis d'une école normale publique, après en avoir suivi les cours pendant deux ans au moins ou qui sont munis d'un diplôme d'enseignement moyen officiel du deuxième degré ».

ART. 2.

Le 4e de l'article 33 est libellé comme suit :

« 4e Ils doivent être porteurs du diplôme d'institutrice primaire ou gardienne ou de régente.

Pour fonctionner dans une école gardienne communale, le diplôme requis aura dû être délivré par une école publique ».

WETSVOORSTEL

EERSTE ARTIKEL.

Artikel 24 der wet tot regeling van het lager onderwijs, samengeordend bij Koninklijk besluit van 25 October 1921 en gewijzigd door de wetten van 1 Augustus 1923, van 30 Juli 1928 en 15 Mei 1929, doen luiden als volgt :

« De gemeenteonderwijzers en -onderwijzeressen worden gekozen onder de Belgen van geboorte of door inburgering, houders van het diploma van lager onderwijzer, die uit een openbare normaalschool gekomen zijn, na er de leergangen gedurende ten minste twee jaren gevuld te hebben, of die voorzien zijn van een diploma van middelbaar onderwijs, tweede graad. »

ART. 2.

Het 4^e van artikel 33 doen luiden als volgt :

« 4^e Zij moeten in het bezit zijn van het diploma van lagere of bewaarschoolonderwijzeres of van regentes.

Om in een gemeentebewaarschool dienst te doen, moet het vereist diploma door een openbare school zijn afgeleverd. »

E BURNELLE.
